

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: *DUMINEC'A.*

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

N. 1070./pl 1892.

Cerculariu,

catra tóte oficiile protopresbiterale si parochiale
de pe teritoriulu consistoriului gr. or. din
Oradea-mare.

In legatura cu cerculariulu Présântiei Sale Domnului Episcopu diecesanu dto 8/20 iuniu a. c. Nr. 2564. Pres. prin acést'a Vi-aducu la cunoscintia, cà in calitate de vicariu episcopescu si presiedinte al Consistoriului Oradii-mari, cu credinti'a in Dumnediu, cu iubire catra sânt'a causa, careia din increderea comuna sunt angajatu, si cu speranti'a in spriginulu valorosu alu inteligintiei preotiesci si mirenesci, dar mai pre sus de tóte alu Domniloru protopopi si inspectori de scóle, — astadi mi-am inceput activitatea.

P. T. D. D. Protopopi acést'a o vor comunicá Oficiiloru parochiale din submanuatulu protopopiatu spre scire si acomodare, avënd despre efectuire a raportá aicea, in restimpu de 15 zile.

Oradea-mare, 31. Augustv, (12. Septemvre.)
1892.

Iosif Goldisiu, m. p.
archimandrit, vicariu
episcopescu

Epistolele parochului betranu.

IV.

Iubite nepóte! Ti-am remas detoriu in epistola mea din urma cu unu lucru mare, si anume, cá se-ti scriu, cum gandescu eu in gandulu meu, ca s'ar poté se facem, cá scólele nóstre se fia cercetate de toti pruncii obligati prin lege a umblá la scóla.

De grea detoria am se-me platescu de asta data. Me mangaiu inse cu imprejurarea, ca la pla-

tirea acestei detorii avem se contribuim multi, avem se contribuim toti. Eu voiu incepe a contribui cu putiën, cá se póta contribui altii cu mai multu.

O vorba vechia din betrani ne spune, ca „omulu umbla totdeun'a se afle binele, dar din nefericire nu nimeresce totdeun'a calea, carea dnce la bine.“ Si asia mi-se pare mie, o pátim noi cu frecuentarea scólei. Dicea poporulu nostru din betrani, ca precum a trait tat'a si mosiulu si stremosiulu, vor trai si pruncii nostri. Si cu adeverat, ca pre acele vremuri póte ca se va fi si potrivit acésta dicetória. Acum inse cu lumea acést'a noua si atât de mult schimbata facia de feliulu lumii din betrani, dicetórea acést'a nu se mai potriveste, si nu se mai póte potriví. Astadi s'au inmultit in mare mesura trebuintiele tuturor ómenilor, èr pamëntulu, si isvórele de cascigu au remas tot cam acelea. Si de aici vinu apoi multe necazuri. Inainte vreme portau ómenii nostri haine si incaltieminte facute de dënsii, èr astadi numai pre panza, pre haine, pre cisme, si papuci, cumperati dela orasiu se cheltuiescu multime de bani. Aceste cheltuieli marite si pre alocuria ajunse la moda la poporulu nostru, — cu cascigurile, cu cari ne-am indatinat din betrani, — poporulu nu le va mai poté se-le preintêmpine. Si deci cu modulu nostru de lucrare, cu carele ne-am tredit din betrani, nu mai pótem cascigá atât'a, cá se pottem acoperi cheltuielile destul de marite ale vietii de astadi; èr mijloculu, prin carele am poté se ne insusim unu modu de gandire si de lucrare de seam'a vietii de astadi, este numai scól'a. Si eu am bagat de seama, ca scólele nóstre confessionale potu se faca buna slujba in acésta privintia. In satulu vecinu, vor fi cam diece ani d'atunci, a venit unu invetiatoriu teneru, dar fórte indemanatecu la oltoitul pomilor si la legumaritu. A inceput a oltoí cu pruncii pomi si a plantá legume, mai antaiu in gradin'a scólei, si dupa ce au vediut ómenii din satu folosulu pomilor buni si al legumelor, — s'au luat de seama, si au facut si ei asemenea.

Si se vedi minune, de vr'o doi, trei ani ómenii nu mai cumpera nici cépa, nici alte legume dela orasiu, ci le au tóte la indemana in gradinile lor. Apoi pre langa acestu cascigu al ómenilor in bani, mai are satulu intregu unu folosu si mai mare: s'a schimbat faci'a satului, si unde mai naiute cresceau buruieni, acum crescú pomi nobili si legume bune, care insemnéza, ca satulu s'a civilizat. Apoi totu acelu invetiatoriu a mai facut un'a, carea pana la dânsulu era ne facuta. A seménat adeca paméntulu dascalescu cu trifoiu. Au vediut ómenii, ca trifoiulu face buna slujba, si indata au inceput a semená si ei, si acum tóte vitele din satu sunt mai frumóse, si se vëndu mai cu pretiu.

Si pentru ca vorbescu de vite, de trifoiu si de póme, se-ti mai spunu unu lucru, carele este asia, cum ti-lu spunu eu. La noi in tíera se aducu multe portocale din Itali'a primavér'a prin postulu Pascilor, si se vedi minune, o portocala, adusa cale atát de departe se vinde cu câte 2 cruceri, ér unu meru crescutu la noi acasa, daca este frumosu, se vinde cu 4—5 cruceri.

Acést'a dupa mine insemnéza, ca cine se ocupa cu prasirea pomilor nobili póte se aiba mare folosu, mai cu seama ca astadi se tramit pómele bune pana in cele mai departate orasie.

In timpulu din urm'a s'a scumpit carnea de vita, si vitele nóstre au mare cautare. Se intréba ómenii, ca de unde se vina acésta scumpete, si pare ca nu potu se-i dea de rostu acestei întrebári. Eu m'am gandit deci, se-i afliu pricin'a. Si éta ce am aflat: s'au strímtat pasiunile, pentru ca s'au inmultit ómenii in tíera; si strímtandu-se pasiunile, s'au imputiénat vitele. Si între astfeliu de imprejurári vom poté cresce vite numai asia, daca ne vom deprinde se semanám trifoiu, burgundi, napi si altele, si daca vom ingrijí, cá se imbunatatim si soiulu de vite cu unu soi, carele este mai bunu si mai cautat la vëndiare.

Ti-am scris multe de tóte pana aci, iubite nepóte, dar nu mi-am platit datori'a. Nu ti-am spus adeca, cum se facem, cá scól'a se fia mai cercetata. Se-ti spunu deci ceea ce sciu si in acésta privintia. Romanulu are o vorba scurta si buna, carea dice, ca „de bine nu fuge nimenea,“ — si ca binele lu-cauta tóta lumea, si unde sênte, ca este, se duce de buna seama dupa elu. Apoi se-ti mai spunu un'a, si anume: ca la dascalulu, de carele ti-scriu, cu póme bune, cu legume, cu trifoiu, este totdeun'a scól'a plina de prunci. Pentru ca ómenii au vediut, ca ceea ce au invetiat pruncii dela dânsulu este bunu si folositoriu, si aduce pane si bunastare la casa. Cu cât vom ingrijí deci, cá ceea ce se invétia in scóla, se aducem in legatura mai mare cu víeti'a, si cu cat prin invetiatura si prin o buna crescere vom invetiá pre prunci a cunósce pre Ddiu: — cu atát socotesc eu, ca scól'a va fi tot mai cercetata.

Dupa ce m'am platit de acésta datoria se-ti mai scriu un'a. La noi se incepuse pre ici, pre colo, ca unii si altii se nu mai tíena sfintele posturi, asia, precum le tíeneau betranii. Acum m'am bucurat mult, — audind ca a venit o astfeliu de vreme, incát au inceput se postésca, cá se-se curetie de pecate multi ómeni, cari pana aci de buna seama n'au voit se pretiuésca postulu. Audu adeca, si cetescu, ca este in tíer'a nemtiésca unu popa-doftoru cu numele Kneip, la care merge multime multa de ómeni mai cu seama din cei avuti, cá se-se vindece de bólele, de cari patimescu. Me bucur de acést'a cu atát mai tare, ca audu, ca acelu popa vindeca bolnavii, cari mergu la dânsulu, cu postulu, si cu aceea, ca-ii pune, se-se preumbe desculti prin érba uda. Si lucrulu acest'a nu este gluma, ci este in adeveru asia, precum ti-lu scriu eu.

Audind acést'a am gandit tot de odata in gandulu meu, ca este de buna seama norocu pre noi si pre poporulu nostru, care postesce, ca nu are trebuintia, se mérga la acelu popa daftoru, cá se-se tamaduiésca de vre o bola a s'a postind si umbland descultiu.

Ce vor mai dice la acést'a ómenii, caror'a le place, se cartésca improtiv'a posturilor?

Comenius.

Biografia si privire generala preste operele sale.

(Continuare si fine.)

e) Scól'a latina urméza dupa scól'a nationala. In acésta scóla trebuie se se cultive cu deosebire judecat'a si ratiunea elevului. Fiesce-care orasiu se aibe câte o scóla latina cu síese clase. Numirile claselor sunt: Gramatic'a, Physic'a, Mathematic'a, Ethic'a, Dialectic'a si Rhetoric'a. Obiectele de invetiament ale scólei latine sunt aceste: limb'a materna, latina, elina si hebra'ca; apoi dialectic'a, retoric'a, aritmetic'a, geometri'a, music'a si astroromi'a. Fisic'a, istori'a moral'a si teologi'a biblica inca se tien de obiectele acestei scóle. Deprinderile gimnastice, jocurile si excursiunile asemenea trebuie se se suscépa in cadrul vietii scolare. Atát inainte de amédi, cât si dupa amédi se vor tiené câte trei óre de prelegere. Metod'a si in scól'a latina trebuie se fie acést'a: intai cunósccerea obiectelor, apoi invetiare vorbelor.

d) Scól'a superiora sau academia are se représente studiile universale sau sciintiele proprii. In flesce-care provincie trebuie se existe câte o academie. Comenius nu expune in special metod'a invetiamentului superior, ci numai observa, cá pre langa academie ar fi necesar se se infintieze in flescecare stat câte o asociatiune científica sub numirea de „Collegium Didacticum“ sau „Schola scholarum.“ Acésta societate ar avé se intrunésca pe toti invetiarii.

Prin acest plan de organizare Comenius a făcut din scól'a poporala bas'a celorlalte institute de invetiament mai superióre. El cere dela scól'a poporala, ca se provada pe elevii sei cu o cultura elementara relativ completa. Scól'a poporala a devenit un institut pregatitor pentru celelalte scóle mai inalte cu deosebire prin introducerea limbei materna si a cunosciintelor reale. Afara de aceste inse Comenius cere de a-se propune in scól'a nationala si elementele tuturor sciintielor si artelor, câte sunt in us astadi in scólele nóstre inferióre si superióre. Apoi el mai recomanda si invetiarea limbilor straine, inse numai in mod facultativ. In fine Comenius a făcut din scól'a poporala bas'a organismului seu scolar prin aceea, că pe lãnga metod'a cea sintetica a mai cerut si metod'a comparativa, sau dupa cum el o numesce „metoda enciclopedica.“ Comenius afirma, că sciintiele si artele pana acum nu s'au propus in mod enciclopedic, ci numai fragmentar, si de-aceea lips'a preste tot cultur'a omnilaterală, pe carea se se póta c'adi mai departe. Studiile întregii vietii, dice Comenius, sunt de a-se arangea astfel, încât se faca tóte o enciclopedie, in carea nimic se nu fie, ce nu se deriva din radecin'a comuna. In acele, continua el, ca în tot atâtea scóle diverse, nu voim a-se propune cunosciintie diverse, ci unele si aceleasi cunosciintie in mod divers. Sub metod'a enciclopedica Comenius întielege inaintarea concentrica a invetiamentului atât cu privire la partea materială, cât si la cea formală.

Au trecut aprópe doi secolii si jumetate decând a vediut lumin'a dilei Didacticii magna, si cu tóte aceste abia in secolul nostru incepe a-se apropia scóla poporala de idealul, pe care ni l-a dat Comenius despre ea. Invetiamentul are se dee elevilor cultur'a umana generală, si se fie accesibil si egal pentru toti; metod'a invetiamentului are se proceda intuitiv si concentric; cultur'a morala trebuie se se întemeieze pe religione si pietate, si se cuprinda in sine elemental confesional si cel national, nobilitate ambele priu ideea umanitatii; in fine scól'a poporala, bas'a întregului organism al institutelor de invetiament, are se fie custodele limbei nationale, scl. Tóte aceste principii, cari fac decorul si fal'a scólei poporale moderne, le gasim, in forma mai mult ori mai putien pronuntiată in Didactica lui Comenius. Acésta imprejurare ne demonstra, că el se póte numera între acei putieni barbati alesi, carii preved prin secolii desvoltarea ideilor, ce sunt chemate de a ferici popórele!

Tipicul in biseric'a ortodoxa.

Acum de curënd a aparut in tipografi'a Patriarhatului de Constantinopol o noua editie de tipic, intocmit de o comisiune numita de oficiul patriarhatului si care s'a publicat in 1888. Fiind-ca acest tipic este aprobat de Sinodul Marei Biserici din Constantinopol, de aceea el póte servi si in Biseric'a

nóstra ca carte, dupa care se se urmeze dilnic asiedierea rânduelilor bisericesci. Prin acésta sar suprima unele nepotriviri in asiezarea ritualului de pe la unele locuri si Biserici din Regatul României si s'ar mentinea si unitatea represintarei Culturii cu tot Ortodoxismul. Noi Români pe timpul predominării Slavismului in Biseric'a nóstra natională, am întrebuintiat si tipicul tot in slavonesce. Apoi fiind-ca atât ritualul bisericesc. cât si invetiaturile tipicale, fiind in limba streina si nentielésă de clerul national, nu le pricepea, pentru aceea si rendueele bisericesci se asiediau, Dumnedieu mai scie cum, dupa priceperea si bunul simtiu al clericului. Cea d'intăi incercare de a romanisa cultul la noi a fost, de a se imprima tipicul in românesce. Asia sciu, că de si Mineile se imprima inca la Buzeu tot in slavonesce, tip'cul din ele si vietiele Sfantilor sunt in românesce.

Asia se întempla si cu Liturgia lui Cantacuzin, imprimata la Buzeu, textul este slavonesc, ér tipicul românesc, pentru a scie ce trebuie se faca clericul român, care numai pricepea pe atunci slavonesce. Tot asia se întempla si cu cartea lui Stefan Mitropolitul, intitulata Mistirio sau sacrament, sau doue din cele siette taine etc. etc. Se întielege usior, că clericii nostri, preotii si cântaretii ne sciind slavonesce, fiind-ca nu eră cu limb'a lor de neam, nu sciau, nu se pricepeau cum trebuiau sa asieze serviciile dilnice in Biserici. Si apoi nici Ierarchi'a n'avea ce le face, pentru ca nu le putea pretinde sciintia unei limbi streine, ci cel mult se multiamea cu aceea, că scieau ceti slavonesce. Éta ce citesc in introducerea Psaltirei din 1651, imprimat de Stefan Mitropolitul din Scaunul Belgradului, sub Gheorghii Racoti al II-lea :

„... Pentru aceea se arata luminat si avedintru acestea din tóte, că rugaciunile dintr'adunari, inca si dintr'altă locuri, liturgiile, rugaciunile si cântarile si alte slujbe Dumnedieesci, numai ce-s în desiert in limba streina, ce'or ce nu o întieleg, si inaintea lui Dumnedieu inca nu-s voite, care-s in limba streina si nu le întieleg si cu vina savor pagubi cei ce slujesc slujb. Dumnedieesca in limba streina, ne întieleg. No, cum fac Popii de Rîm, si cei barbati lenesi si pateri, ce se chiama parinti si désvestavnici si calgaritie, care nimica nu sciu carte, si inca cânta: Tatal nostru si Ave Maria si psalomi in limba streina, neintielegend'o.“ Acest loc stigmatiseza puternic obiceiul, abusul de a se celebra serviciile religiei crestine in alta limba de cât aceea întietésă de popor, fiind-că pentru el si in favórea lui se face, conform hotarârei Bisericei Ortodoxe. Pentru acest cuvënt si Sierban Cantacuzin Vel Paharnic imprimând: „Sfânta si Dumnedieesca Liturgia“ in timpul lui Constantin Basarab la Buzeu, in 1702 prin ostenéla lui Mitrofan, Episcopul de Buzeu, ne putënd introduce de odata tóta Liturgia in limb'a Românesca, lasa textul slavn, dar introduce in ea in românesce, serviciulu de la

Duminica pogorirei Sf. Duh, rugaciunile impartasirei etc. etc. si tot tipicul, pentru care spre a se justifica fatia de ómeni nãtingi ai timpului, éta cum se exprima: „ . . . Care (Liturgie) acum de nou s'au tiparit si in lumina s'au dat, intru folosul tuturor preotilor si diaconilor, ca se póta pré lesne a sluji cum se cade pre rânduiala ei, din izvódele grecesci tipicul pre limb'a romanésca. Scos si intocmit din porunc'a si osirdia impreuna si tota cheltuiial'a Jupân Sierban Cantacuzin Vel Pabarnic“. . . De aceea se constata evident, cà preotii nostri nesciind slavonesce, nu pricepeau regulile tipicului si dar sluja nu cum se cade liturghia pre orânduiala ei. Mai lamurit se exprima Mitropolitul Stefan in cartea citata mai sus, la (Predoslovie) Precuventare: „ . . . Nu cum au fost pana acmù slovenesce tipicurile, carele nule pot sci cinstitii si cucernicii preoti pentru nesabuial'a lor, ce tot romanescse tóte, tot pe rind, carele lesne intr'alte Molitfelnice nu le veti fórté afla, caci cu sotintia si usãrdie când au scris, atãta a pune n'au vrut intru Sfintele Taine . . .“ Apoi mai la vale dice: „ . . . Drept aceea déca vremea ce se respése si se gonése de se sparge intunerecul cu inorarea cetii si a pâclei nesciintei méle, de am mai dres rânduialele si le-am prepus romãnescse dic, pentru aceã nu se cade voue dreptilor miei fii ai provoslaviei sa ve imponcisati si sa ve scrãbiti impotriva pastorului vostru. . .“ Sa vede ca Mitropolitul Stefan avea unu partid oposant din cler, care nu vedea cu ochi buni — li se parea cà piere sfintieni'a religiei, daca va ceti preotul romãnescse in Biserica — directiunea sa de a introduce limb'a Romãna a Tieriei in serviciul Bisericeii, ei preferau se pronuntie cuvinte seci de sens, invetiata pe dinafara, numai se nu fie romenesce. Când este vorba de tipicuri, apoi fiind cà nu scieau preotii romãni ce spune pe slavonesce, ei puneau randuielele bisericesci dupa obicei, ori cum se pricepeau. Acést'a a urmat pana cand inceptul cu inceptul s'au prefacut tipicile in cartile de ritual pe romanescse si s'au imprimat si aparte tipice in limb'a romana; dar acést'a s'a întemplat pe la finele seculului trecut si inceptul acestui present, când s'au imprimat tipice romanescse. Fiind-cà tratam despre o noua editie de tipic, nu este reu cred se vorbim pe scurt si despre vechimea renduelelor bisericesci, cum si de autorii ce s'au ocupat in special in biserice'a nóstra ortodoxa cu asiediarea serviciilor in sfant'a nóstra biserica. Despre acést'a inse numai ocasional. Tóte partile principale ale renduelei Liturgiei si rugaciunile cu speciile lor cum si cetirea din Santa Scriptura se cântau in Biserica din tota vechimea. La inceptul Crescinii intrebuintiau mai mult cântari psalmodice de cât imnologice. Erau inse in us in secolul al IV. si odele, imne imprumutate din Vechiul Testament si care se conlegau cu psalmii. Imnologia a luat estindere mare prin secolul al VI-le

si s'a deseversit pe timpul Sf. Ioan Damaschin. De la acest timp s'a latit odele spirituale si a predominat renduial'a cântata si prin bisericile de la sate. In vechime canta tot poporul, ca si in Sinagog'a ebraica. Incepea unul cantarea și apoi ii urma poporul, de unde ne-au remas cuvintele *ὁποφάλλειν* si *ὁπακοῦεν*. Pentru a nu se furisia in biserica cantari ereticesci, sinodul din Laodicia in canonul al XV hotarasce: „Nu se cuvine peste psalmii canonicii, carii se sue pe Amvon si altii se cânte in Biserica din deftere.“ Pe timpul Imperatului Iraclie s'au numit 25 psalti pe la biserici, 160 de ceteti si 70 de ipodiaconi. Cu timpul biserice'a s'a impodobit cu ómeni docti si devotati ei de la carii ne-au remas tot materialul ritualistic in biserica, si care cunoscut si bine studiat este unu intreg curs teologic. Marele Atanasie si marele Vasilie s'au ocupat mai cu séma cu disciplin'a bisericesca, de aceea de la ei avem mai ales rugaciuni. Cei trei mari Ierarhi ne-au lasat ritualul si rânduial'a Liturgiilor ce se conserva pana astadi in biserica. Imnografi: notam pe Sfintii Efrem Sirul, 378, pe Grigorie Teologul, pe Ioan Crisostom; pe Ciril al Alexandriei, pe Proclu 447, pe Anatolie Patriarhiul Constantinopolului, pe Roman, Timoteiu Patriarhiul Constantinopolului, pe Sofronie Patriarhiul, pe Andreial Critului 713, pe Gherman Patriarhiul 740, pe Ioan Damaschin, pe Cozma, pe Teodor studitul etc. etc. Astfelu din timpurile vechi si pana in present nu se intrerumpe sirul imnologilor in biserice'a ortodoxa, in cât compunerile lor tóte forméza o buna biblioteca. In biserica inse nu se intrebuintiéta de cât acele admise de universalitatea bisericeii, póte inse o bisorica particulara se sevêrsiéseca servicii speciale, când evenimentele religiose o indreptatiesc la asia ceva. Pentru ca in biserica se se pazéseca cea mai stricta ordine in succesiunea serviciului si cea mai mare disciplina in executarea servirei, toti imnologii insemnau in compunerile lor locul ce trebuie se ocupe scrierea lor la cutare sau cutare serbare si timpul când trebuia executat acel ritual; apoi modul executarei ori ehcul (glasul) dupa care are a se cânta. Acest produs al Sf. Parinti cu timpul inmultiându-se, erá fórté ingreuitor pentru cântareti de a tienè neschimbata ordinea ritualului. De ingrijire se nu lase ceva afare si care ar fi jignit simtiul lor religios si le-ar fi ingreuiat consciinti'a morala póte ar fi uitat ceva din ritual; acést'a cerintia a nevoit pe ómenii cunoscetori in serviciile bisericesci de a scrie anume carti, care se contiena numai chipul asiediarei rënduelelor bisericesci in tóte dilele de peste an. Acést'a trebuintia a mai provocat'o si obiceiurile rele ce se introdusesse in bisericile de prin sate, unde nesciind rënduelele, sevêrsiau serviciile bisericesci in mod arbitrar. Cea d'intai biserica ce ni-a lasat in scris chipul asiediarei rënduelelor bisericesci este Biserice'a Patriarhala din Ierusalim. Apoi cu acel material scris a intreprins o lucrare deseversita si fórté pe larg sfântul Sabb'a

Studiul. După această manducându-se și alți mari Eclesiarhi ai Monastirelor, cu deosebire din Santul Munte Aton și Sf. Munte Sinai, au scris mai multe manuale de feliulu acesta. Norm'a inse li-au fost Tipicul Sf. Sabb'a. Acest tipic este tradus în Românesce și imprimat în Monastirea Némțiului în secolul nostru. Greutatea de a se aplica ad-litteram în toate bisericile Tipicul Sf. Sabba provine de acolo, ca el l'a compus pentru Chinovii și Monastiri, așa ca spre a-l practica ori a se conduce de prescripțiile lui în servicii și a ținea sēma și de estinderea imnologiei, este cam greu și cu anevoe, pentru ca ar trebui a sta mai tōta diu'a în biserică. Pentru acest cuvēt acest tipic se aplica mai mult în societate, când sunt serbatori mari de ale Sfintilor și Imperatesci, ér pentru serviciul dilnic, Biseric'a Mare din Constantinopol a editat la 1685 unul mai pe scurt. În secolul nostru Constantin Savopul, Protopsaltul Marei Biserici a editat doue editii de tipic mai pe scurt, după cum se obicinuesce serviciul în Patriarhatul de Constantinopol. Acest tipic s'a tradus și românesce și imprimat în Bucuresci sub reposatul Mitropolit Nifon. Acum Biseric'a Mare în 1887 a format o comisiune specială, care se se ocupe ca regularea difinitivă a tipicului. Acest tipic s'a aprobat de Sinodul din Constantinopol și s'a imprimat în 1888. Crediēnd ca fac unu serviciu ómenilor bisericesci, făcēndu-le cunoscut editarea acestei carti primite de intrég'a Biserica, am tradus raportul comisiunii și aprobarea Sf. Sinod Patriarhal și da le vom publicatietei în numărul viitor al Revistei când voi publica, după acest nou tipic și serviciul ordinar al Duminicei, spre a se vedé însemnatatea lui.

(„Bis. ort. rom.“)

C. E.

Protocol

luat în adunarea invetiatorilor români ortodocși din inspectoratul Chisineului, ținuta în Chisineu la 17/29 August 1892, cu ocaziunea constituirei invetiatorilor în reuniune cercuala (despartiment cercual) conform §. 1. litere c) din Regulamentul pentru reuniuni și conferințe invetiatoresci.

Presenti: Parintele Iosif Besanu din Giul'a-maghiara, ca presedinte ad-hoc, și încă alți 22 de invetiatori din inspectoratul Chisineului.

1. După celebrarea în biserică a chemării Duhului Sfânt, invetiatorii s'au intrunit în localitatea scólei din Chisineu, unde parintele Iosif Besanu arată, că în urm'a incredințiariei sub Nr. 523/1892. primite din partea parintelui protopresbiter și inspector de scóle Petru Chirilescu, s'a prezentat la fati'a locului pentru conducerea actului de constituire a invetiatorilor în reuniune cercuala, și infatisiānd misiunea reuniunilor invetiatoresci, prin o cuvântare potrivită saluta pre cei presenti și declara adunarea de deschisă. Propune, se se aléga doi barbati de incredere și un notariu adhoc. — Barbati de incredere se

aleg: Ioan Marcusi, și Iosif Ivanu, ér de notariu Ioan Ionescu.

2. Se propune esmiterea unei comisiuni, care se combineze o lista despre alegerea oficialilor reuniunii cercuale. În comisiune se aleg 7 inși și șiedinti'a se suspinde pe 10 minute.

3. După redeschidere, comisiunea esmisa, prin raportorul seu Ioan Ionescu propune, — ér adunarea în unanimitate alege de oficiali, pre urmatorii domni: Presedinte: Florian Popoviciu invetiatoriu în Bichisiu, vicepresedinte: Georgiu Mladinu, invetiatoriu în Chisineu, notariu: Stefan Capra, invetiatoriu în Siclau și Ioan Ionescu, invetiatoriu în Giul'a-maghiara, cassariu: Vasiliu Miron, invetiatoriu în Curticiu, controlor: Ioan Marcusi, invetiatoriu în Giula-maghiara, bibliotecariu: Pavel Stan'a, invetiatoriu în Simand, pe cari presedintele îi declara de alesi oficiali ai reuniunii cercuale în despartimentul Chisineului pe un period de 3 ani, conform §. 4. din Regulament.

4. Terminandu-se actul constituirei, presedintele multiumesce pentru interesare, pentru ordinea esemplara cu care a decurs și pentru increderea ce i-s'a datu, când fū ales de presedinte al noiei reuniuni invetiatoresci, apoi indemnand pre invetiatori la activitate neobosita, la armonie și solidaritate, doresce nóiei reuniuni constituite deja, prosperare.

Sfērsindu-se agendele, presedintele ad-hoc predă tóte actelele presedintelui ordinariu și adunarea constituanta a reuniunii cercuale din inspectoratul Chisineului, se declara de incheiata.

Iosif Besan, m. p.
presedinte adhoc.

Ioan Ionescu, m. p.
notariu.

Nr. 143892.

Apel

contra toti autorii de carti didactice române.

Considerând că starea materială a invetiatorilor nu li concede a-'si aduna opori din cari se-'si póta casciga tot mai multe hrana sufetēscă, și că spiritul timpului pretinde se înaintam tot mai mult în cultura; comitetul cent. al Reuniunii nóstre în șiedinti'a sa dela dela 3/15. Sept. a. c. sub Nr. VIII. a luat concludul se lucre din tóte puterile la înbogătirea bibliotecii reuniunii.

Avend subscrișii convingerea, că On. public român înbratiosieza cu caldura atari întreprinderi salutare, ne adresam prin această contra toti Domnii autori de carti didactice române, precum și contra intrég'a inteliginția română cu rugarea umilită, se binevoēscă a darui în favorul bibliotecii nóstre câte un esemplar din opurile, ce cugeta ca ar poté promova starea spirituală a corpului invetiatorescu.

Darurile maritimóse se se adreseze notariului reuniunii Iosif Moldovanu invetiatoriu în Arad. Despre rezultat comitetul va face comput și multiamita publică.

Arad, în 26 Septemvre în 1892.

Teodoru Ceontea, m. p. Iosif Moldovanu, m. p.
presedinte. notariu.

D I V E R S E.

* *Sfântul Sinodul al României* se va deschide, pentru sesiunea de toamnă, în 2 Octombrie n. c. în București.

* *Congresul national bisericesc* alu fratilor coreligionari Sârbi se va ține — după cum află „Branik” — pe la sfârșitul lui Octombrie. Noul proiect de organizatiune bisericăscă, „Statutul unitar,” a trecut dilele acestea prin cenzură a comitetului congresual intrunit cu o comisiune de 15 inși. Proiectul fu primit și declarat, cu excepțiunea unui vot, atât de comitetu cât și de comisiune de al seu propriu și astfel să fi subternut congresului spre deliberare.

* *Episcopie româna în Macedonia.* Am amintit într'unul din nr-ii trecuți, că frații noștri din Macedonia desvôlta o activitate laudabilă pe teremul bisericesc și că cu deosebire în timpul din urmă, au pornit o mișcare însufletită pentru realizarea dorințelor lor de a se înființa un episcopat român-ortodox între Balcani și Pindu. În scopul acestuia au trimis la Constantinopol încă pe la începutul lui Iulie o deputatiune, care se obținea dreptul pentru Români de a se constitui într'o eparhie românească cu episcop de nationalitate română. Acum, după cum anunția diarele din România, episcopatul român în Macedonia e un fapt îndeplinit. Cererea legală și justă a fraților noștri din Macedonia fu ascultată la Constantinopol, și Sultanul a sancționat deja printr'un reșcriptu imperatesc dreptul de a se constitui Romanii din imperiul seu, într'o episcopie română independentă. Nouă episcopie română se crede, că 'și va avea sediinta în Bitolia, orașu pur românesc. Acesta isbânda a fraților noștri din Macedonia, dă naștere la o viață nouă bisericăscă și culturală, inaugură pentru densii o eră nouă de renaștere natională. Dumnezeu le ajute!

* *Convocare.* Pe bas'a concludului conferinței invetiatorilor din tractulu Aradului ținute în Arad la 6|18 faur a. c. se convocă conferința I-a din a. c. carea se va ține în comună Cen. dul-Ungurescu în 13|25 Octombrie a. c. Programa: I. Dimineața. 1. La orele 8 întrunire în st'a biserică gr. or. rom. asistând la chemarea Duhului Sft.; 2. Deschiderea ședinței prin șefședinte; 3. Citirea și autentizarea protocolului ședinței premerse; 4. Ascultarea prelegerii în școlile invetiatorilor Ambrosiu Costea și Lutiaș, — II. După amezădi. 5. Raportulu șefședintulu; 6. Tractarea concludelor adunării generale; 7. Disertatiuni; 8. Citirea operatelor din exercitiile intuitive intrate dela ultim'a conferința încôce; 9. Diverse propuneri; 10. Incasarea tacselor dela membrii; 11. Închiderea ședinței prin șefședinte. — Arad, la 1 Octombrie 1892. Ioan Efticiu m. p. șefședinte. Iosif Moldovan m. p. notariu.

* *Himen.* Dlu Nicolau Groz'a invetiatoriu în Mehadi'a, a încredințatu de fiitoră soția pe Dsiór'a Lucretia fiică parintelui Macsimilian Balint din Covasintiu. — Felicitările noastre!

* *Esamenale de calificatiune invetiatorăscă* s'au seversit în dilele de 15|27 16|28 și 17|29 Septembrie

a. c. S'au prezentat 33 absolventi, dintre cari 24 au făcut esamenale cu succes. — Felicitam pe noii invetatori ai poporului!

* *Serbarea centenarului republicei franceze* s'a celebrat cu mare pompa în Parisu la Pantheon în prezenta d-lui Carnot, a ministrilor și a tuturor demnitariilor civili și militari. Ministrulu șefședinte Loubet dișe în discursulu seu, că opera republicei va remane o opera de reconstituire și de pace; ea va înabusi spiritele și va rezolvă în mod pacinicu cestiunile sociale; Floquet, șefședintele camerei, dișe, că republic'a a știutu se înspire respectu tuturor și simpatia multor'a. Ceremoni'a a fost forțe impunetore. Carnot și ministrii au fost desu și caldurosu aclamați. S'era s'au datu banchete, b'uri, s'a iluminatu orasiulu etc. Centenarul s'a serbatu de asemenea și în provincia cu mare entusiasmu.

Publicatiune.

Din partea Consistoriului gr. or. romanu din Aradu se aduce la cunoștința publică, ca nefiindu satisfacetore ofertele intrate pentru licitatiunea scrisă pe 1 Septembrie a. c. pentru vânderea padurei din teritoriulu comunei **Chechesiu** (Kékes), apartinetore fundatiunei lui Teodor Papp, pentru vânderea aceleia în cantitate de circa 124 de iugere catastrale, ce se estindu în calcatur'a „Duboca,” „Gaiulu Nicolii” și în „Tribesci” în valóre de circa 7770 fl., se escrie licitatiune nouă orală și cu oferte, pe **29 Septembrie la 10 ore înainte de amezădi 1892 st. n.** în cancelaria consistorială din Aradu.

Licitanti și oferenti au a depune preventiv la cass'a consistorială o cautiune de 5% procente după pretiulu de esclamaré ori în numerariu, ori în papire de valóre.

Condițiunile speciale se potu privi ori când în cancelaria consistorială.

Ofertele intrate în scrisu se voru desfăce după efectuarea licitatiunei.

Aradu, 9 Septembrie st. n. 1892.

Consistoriulu gr. or. romanu
din Aradu.

Concurs.

Pentru deplinirea postulu invetiatorăscu la școl'a confesională gr. or. rom. **Balintiu**, se escrie concursulu cu terminu de alegere de **30 de zile dela prim'a publicare.**

Emolumentele sunt: a) în bani gat'a dela comuna 150 fl.; éra dela Venerabilulu Consistoriu 60 fl.; b) 4 jugere pament aretoriu în valóre de 50 fl.; c) 24 metrii de lemne pentru invetiatoriu și școl'a; d) locuintia $\frac{3}{4}$ juger gradina de legume.

Reflectanti i-si vor trimite recursele lor cuviincios ajustate parintelui protopresviter **Gorgiu Creciunescu**, în Belincz per Kiszetó, și se vor prezenta în biseric'a locală, spre a-si arată desteritatea în cânt și tipic.

Balintiu, în 13 Septembrie 1892

Comitetul parochial.

În contielegere cu mine: **G. CRECIUNESCU**, protopresb.

—□—

În nex cu Înaltulu decis consistorial d'to 27 August Nr. 3558 ex 1892; pentru deplinirea capelaniei temporale pe lângă actualulu preot Ioan Groza din **Firigihaz**, se escrie concurs cu terminu de **30 de zile dela prim'a publicare** și pre langa emolumentele cuprinse în decisiulu consistorial susprovocat.

Recurentii pentru acestă capelanie, sunt avisati, recursele lor instruite cu documentele legale de calificatiune pentru parochii de cl. II-a și adresate comitetu-

lui parochial din Firigihaz, a-le substerne subscrisului protopresbiter in B.-Lippa pâna la terminul susindicat; precum si a se presenta in vre-o Dumineca séu serbatóre in sânt'a biserica din Firigihaz spre a-si aretá desteritatea in cant si tipic si respective in oratorie.

Firigihaz 9/21 Septemvrie 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protopresbiter.

—□—

De óre ce la postul de invetiatoriu dela scól'a de baeti din **Cuvin**, pentru care s'a fost publicat concurs pe 13/25 Septembre au întrat dóne recourse; inse recurentii amesurat conditiunei concursului nu s'au prezentat la biserica, asia alegerea nu s'a tienut, s'au decis deschidere de concurs nou cu termin de alegere pe 14/26 **Octobre a. c.** adeca pe serbatórea Cuviosei Parascheva. Emolumentele sunt cunoscute din concursul publicat.

Dela recurenti se poftesce calificatiune pentru statiuni de frunte; inse in lips'a acelora se primesc si cei cu mai putiena calificatiune, cei ce vor dovedi cá sunt apti a conduce corul vocal — deja infintiat — vor fi preferiti.

Recursele ajustate conform legii si adresate comitetului parochial din Cuvin sunt a-se trimite, M. Onor. Domn Iosif Vuculescu, inspector scolariu in Solymos p. u. M.-Radna, pana in 13/25 Octobre a. c. caci cele mai tardiu intrate nu se vor lua in consideratiune.

Competentii la acest post, au se se presinte pana in diua alegerii, in vre-o Dumineca ori serbatóre in sta biserica din loc, spre a-si arata desteritatea in cantare si tipicu.

Dat din siedinti'a comitetului parochial din Cuvin, tienuta in 13/25 Sept. 1892.

Comitetul parochial.

Teodosiu Motiu, m. p.

Ioan Ilica, m. p.

pres. comit. par.

not. com. par.

In contielegere cu mine: IOSIF VUCULESCU, m. p., inspector de scóle.

—□—

Se escrie concursu pentru ocuparea postului invetiatorescu la nou infintiat'a scóla II-a din **Mandrucocu**, [Comitatulu si cerculu inspectorescu al Aradului] cu terminu de alegere pe 26 **Octobre st. v. a. c.**

Emolumentele: a) Salariu banescu 300 fl, solvindi anticipative in rate lunare b) Siese orgii de lemne, pentru sine si pentru sal'a de invetiamentu. c) in locu de cortelu 30 fl, d) pen'ru recuise de scris 6 fl, e) pentru conferintiele de peste an 10 fl, f) pentru curatirei scólei 8 fl, g) Stólele usuete dela ingropatiune unde va fi poftitu.

Doritorii de a ocupa acestu postu au a-si substerne recoursele loru ajustate cu documintele necesari, si adresate comit. par. la oficiulu protopopescu rom. gr. or. in Aradu, si pana cu 8 dile inainte de alegere a-se presenta si a canta in Biserica.

Preferiti vor fi recurentii absoluti de 4 clase gimnasiale ori civile ori reali, si pe langa preparandia si de teologia.

Recursurile priminde dupa terminulu pus pentru presentarea recurentiloru la biserica, nu se vor lua in consideratiune.

Mandrucocu, din siedinti'a com. par. tienuta la 9/21 Augustu 1892.

Comitetulu parochialu.

Contielesu cu; MOISE BOCSAN, m. p. protopresbiteru si insp. cerc. de scóle.

—□—

Pe bas'a deciselor Comitetului paroch. gr. or. rom. d'n Igrisiu, din siedintiele dto 19/30 Iuliu si 16/28 August 1892. se escrie concurs pentru indeplinirea definitiva de invetiatoriu la scóla I. de baeti, si de invetiátóre la scól'a de fete gr. or. rom. din **Igrisiu**, cottul **Toron-tál**, inspectoratul B.-Comlosiu, cu terminulu de alegere 4/16 **Octomvre a. c.**

Emoluminte postului de invetiatoriu sunt: 1. 250 fl. v. a. in bani gata. 2. 40 Chible de grâu. 3. 50 fl. pentru cortel, pana se vor edifica cuartire invetiatoresci. 4. pentru conferintiele inv. si scripturistice anualminte 10 fl. v. a. dela inmormentari unde va fi poftit 50 cr.

Emolumintele postului de invetiátóre sunt: 1. 200 fl. v. a. bani gat'a. 2. 30 chible grâu. 3. 50 fl. pentru cortel, pana se vor edifica cuartire invetiatoresci. 4. pentru conferintie si scripturistica anualminte 10 fl. v. a.

Enumeratele emoluminte se solvescu totdeuna antecipando câte pe o luna.

Doritorii de a ocupa aceste posturi pre langa testiimoniile de calificatiune sunt poftiti in terminul susindicat a-si trimitte petitiuni la adres'a Pré Onoratului Domnu protopresbiter si inspector scolar Paul Miulescu in Nagy-Komlós, instruite conform legii si prevediute cu atestat de moralitate. — avend a-se presentá pana la alegere si in persóna in vreuna din Dumineci ori serbatori spre a-si areta desteritatea in cantari si tipic.

Pricepatorii de note capabili de a conduce corul vocal vor fi preferiti.

Comitetul parochial.

In contielegere cu mine: PAUL MIULESCU, m. p. protopop si inspector districtual de scóle.

—□—

Se escrie concurs, pe statiunea invetiatoresca din **Jersnic**, cu terminul de alegere in 27 **Septembre a. c.**

Salariu invetiatoresc 103 fl., bucate in natura 15 metiu cucuruзу, 10 metiu grâu, lemne pentru scóla 30 metri, scripturistica 5 fl., pentru conferintia 10 fl. dela fie-care inmormentare 20 cr. Cortel liber cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupa acésta statiune au a-si trimitte recoursele subscrisului inspector scolar per Lugos posta ultima Belincz in Leucusiesei; pe langa representarea in biserica si scóla in vre-o Dumineca s'au serbatóre, vor fi preferiti si absoluti preparandi, care se vor presentá ca interimali.

Adam Ros'a, m. p.

insp. scol.

—□—

Pentru indeplinirea definitiva a postului de invetiatoriu dela scól'a a doua romana gr. or. din comuna **Zarand**, inspectoratul Boros-Ineului, se escrie concursu cu termin de alegere pe 4 16 **Octomvre 1892.**

Emolumintele anualii inpreunate cu acest post sunt: in bani gata 300 fl., pentru scripturistica 10 fl., pentru participarea la conferintia 10 fl., 8 stangi de lemne, din cari este a se incaldi si sala de invetiamentu, dela inmormentari unde va fi poftit 50 cr. Cuartir liberu cu doue incaperi si intravilanu.

Doritorii de a ocupa acest post invetiatorescu, au pana atunci a-si substerne documintele lor, adresate comitetului parochial din Zarand Pré Onoratului Domn protopresbiter Ioan Cornea, inspectoru cercualu de scóle in Boros-Ineu. Competentii vor avé a se presenta in vre-o Dumineca séu serbatóre in S. biserica din locu, spre a-si areta desteritatea in cant si tipicu. Cei desteri intru conducera corului vocal vor fi preferiti.

Se adauge 1, cumca: alegându-se individ fara de esamen de calificatiune, nepotându-lu aretá dupa un an

de servitiu, alegerea-i se va considera de nimicita si se va escrie concursu nou. 2. Dupa repausarea, eventual retragerea in pensiune a veteranului invetiatoriu dela scóla prima, salarele se vor organisa de nou si ameliora egal, avënd a capeta ambii câte un patrariu de sesiune pamënt estravilan, care adi apartiene la scól'a prima.

Din siedinti'a Comitetului parochialu tienuta la 15 August st v. 1892.

Aureliu Iancu
presid. com. paroch.

Cu scirea mea: IOANU CORNEA, m. p. protop. inspector scolar.

—□—

Se escrie concursu pentru indeplinirea statiunei inv. din Micherechiu inspect. Tincei, cu terminu de alegere pe 5 17 Octobree a. c. cu urmatóarele emoluminte:

1. 18 chible grâu mestecat. 2. 10 chible orzu. 3. 13 iug. pamentu. 4. pentru 6 stângeni de lemne aduse de comuna, din care se va incaldi si scól'a, 42 fl. v. a. 5. pentru scripturistica 5 fl. 6. pentru conferintie 5 fl. 7. in bani gat'a 135 fl. v. a si cuartiru liberu cu gradina.

Dela recurrenti, carii in terminu legalu potu se-si arate desteritatea in cantari si tipicu in biserica locala, pe langa esamenulu de calificatiune se mai potescu celu putienu 4 clase gimn. éra intarirea va urma dupa unu ann de proba, in casu de bunu succesu.

Recursele sunt de a-se tramite pana in 4/16 Oct. a. c. subscrisului protopresviteru.

Din siedinti'a comitetului parochialu tienuta in Micherechiu la 5 Sept. s. n. 1892.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoirea mea: IOSIF VESS'A, m. p. prot. Tincei, insp. scol.

—□—

Din lips'a de recurrenti nepotendu-se tiené alegerea de invetiatoriu la scól'a gr. or. confessionalu din Chabaforgaciú fost prefapta pe 29 August a. c., prin acést'a se escrie de nou concursulu la acelasi postu, cu terminu de alegere pe 4/16 Octobree 1892.

Emolumintele sunt: in numerariu 200 fl, pentru scripturistica 5 fl., pentru conferintia 6 fl.; 32 metri de lemne, din cari se incaldiesce si scól'a; 1860 litre bucate, parte grâu, parte cucuruzu; 2 iugere pamentu aratoriu; $\frac{3}{4}$ iugeru intravilanu; locuintia libera cu gradina de legume; si câte 50 cr. dela inmormentari, unu de va fi pofit.

Recursele cuvintiosu adiustate, se se tramita parintelului protopopu tractualu Georgiu Creciunescu in Belincz, p. u. in Kiszetó; avend recurrentii in vre-o Dumineca ori serbatóre a-se presentá in biserica locala, spre a-si areta desteritatea in tipiculu si cantarile bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: G. CRECIUNESCU, m. p. protopresbiteru.

—□—

Pentru deplinirea postului invetiatorescu din comun'a Brusturi, inspectoratulu Pestesiuului cottulu Bihor, se escrie concursu cu terminu de alegere pe 20 Septembrie (2 Octombree) a. c.

Emolumintele sunt: 1) 10 iugere pamëntu aratoriu estimatu à 10 fl: 100 fl. 2) dela 80 prunci obligati d'a frecuenta scóla 80 fl. 3) 11 cubule bucate à 4 fl 44 fl. 4) stolele cantorale 25 fl. 5) pentru aratul pamëntul 6

pluguri 6 fl, 6) lucrulu de mana dela 40 Nr. 8 fl, 7) cuartiru liberu cu una gradina de 300 \square patrari 20 fl, 8) pe lemne de incalditu 17 fl, la olalta 300 fl.

Aspirantii voru avé a-si trimitte recursele provediute cu testimoniu despre absolvirea cursuriloru pedagogice, si testimoniu de calificatiune, pâna la terminulu susindicatu subscrisului protopresviteru in Lugosiulu de sus, posta ultima Élesd, si a sè presentá in vre-o Dumineca ori serbatóre la s. biserica pentru de a-se face cunoscutu poporului.

Brusturi. la 23 August st. v. 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: TEODORU FILIPU, m. p. protopresviteru.

—□—

Pentru deplinirea statiunei invetiatorescu din Vidra inspectoratulu Halmagiului se escrie concursu cu terminulu de alegere de 30 dile dela prima publicari.

Emolumintele sunt; a) in banii gata 240 fl., b) venitele cantorale 25 fl., c) 6 stângeni de lemne pentru folosintia invetiatoriuului, stâng à 6 fl, 36 fl. d) pentru conferintia invatiatorésca 10 fl, e) dreptulu de pasiunatu aloru 4 vite cornute pe teritoriulu comunei, drb à 4 fl: 16 fl, de totu la olalta 327 fl.

Doritorii de a ocupa acést'a statiune suntu avisati, recursele provediute cu tóte documintele prescise, si adresate comitetului parochialu a-le trimitte subscrisului pana la 29 Sept. st. v. in Halmagiú.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: IOAN GROZ'A, m. p. prot. inspect. scolar.

LICITATIUNE MINUENDA.

Pe bas'a planului, si a preliminarilor de spese, aprobate de Pré ven. Consistoriu sub Nr. 3819. ddo 3/15 Sept. 1892, si in urm'a insarcinarii Pré on. Oficiu protopresb. al B.-Comlosiului Nr. 217. Ep. ex. 1892, prin acést'a se escrie concurs de licitatiune minuenda pentru edificarea unui „Iconostas“ nou (templa) sculptat, aurit si zugravit la biserica ort. rom. din Toracul-mic, cu pretiulu esclamariei de 3800 fl. v. a. si pentru pictur'a artistica a icoanelor de lipsa la acel Iconostas, cu pretiul esclamariei de 1500 fl. v. a.

Terminulu licitatiunei se defige pe diua de 5/17. Octomvree 1892, in scóla locala.

Doritorii intreprindietori au se-si astérna ofertele in scris, timbrate si provediute cu vadiul de 10% in bani ori hartii de valoare — subscrisului oficiu parochial in Toracul-mic, p. u. N.-Torák.

Se vor lua in consideratiune inse numai of-rtelile artistilor academici (specialisti) si dintre acestia vor fi preferiti cei ce vor dovedi ca au mai lucratu la bisericu românesci.

Planul, preliminarile si conditiunile de licitare si intreprindere sunt specificate de comitetul parochial si se pot vedé la subscrisulu oficiu, pana la terminulu licitatiunei; licitantii au se declare in ofertele lor cá cunosc si se supun acestor conditiuni.

Toracul-mic, 14/26 Sept. 1892.

Oficiul parochial rom. gr. or.

—□—